

blir fjernet etter fødselen, er det uungåelig at det blir noe igjen. Derfor er det mange som løfter kalven etter bakbena med samme kalven er født for å lette drenasjen. Hvis dette gjøres, er det viktig at det ikke varer for lenge fordi det er vanskeligere for kalven å få åndedrettet i gang når den henger slik. Det er kanskje verdt å merke seg at kalver som blir født med hodet først kan begynne å puste så snart brystkassa har kommet fri. Dersom kalven skulle bli sittende fast mens den er halvveis ute, vil en kunne redde kalvens liv ved å sørge for åpne luftveier.

Når kalven er født bør den ligge «opp-reist», den bør ikke få ligge på siden. Det kan gjøres ved å støtte opp kalven med et eller annet til den blir sterk nok til å ligge oppreist på egen hånd. Kalver som får ligge på denne måten puster lettere og de vil ha mer oksygen i blodet det første døgnet, noe som bedrer overlevelsesmulighetene.

Generelt kan man si at kalver bør begynne å puste omtrent 30 sekunder etter fødsel. Mange ulike teknikker har blitt prøvd i forsøk på å stimulere pusten. Dessverre finnes lite data som grunnlag for å si hva som virker og ikke. Mange kiler kalven i nesa med et halmstrå for å stimulere gispereflek-sen. Det samme forsøker andre å oppnå med å helle en bøtte kaldt vann over hodet på kalven. At det siste virker er forøvrig nylig vitenskapelig bevist. Å massere brystet er også vanlig, tanken er å stimulere nerven

som kontrollerer åndedrettet. Til tross for mangelen på bevis, når kalven først ligger der og nekter å puste, er det på sin plass å prøve en eller flere av de nevnte teknikkene.

Munn-mot-munn eller munn-til-nese gjen-oppliving er ofte prøvd til tross for at det er lite grunnlag for å si at dette har noen effekt når det gjelder å få igang et regelmessig ånde-drett. Grunnen til at dette har tvilsom effekt skyldes kanskje at det er så vanskelig å få til en forbindelse med kalvens nese eller munn uten noen luftlekkasjer, eller at luften for-svinner ned i spiserøret. Imidlertid er det en ikke ubetydelig fare for sykdomssmitte som gjør at dette ikke bør praktiseres på kalver.

Så snart kalver som har vært igjennom en vanskelig fødsel er født, er det viktig at de plasseres varmt og skjermet fordi slike kalver er ekstra utsatt for nedkjøling. Videre er det større risiko for at de får i seg for lite råmelk og derved for overført for lite av morens antistoffer. Det betyr at alle slike kalver bør få minimum 2, aller helst 3 eller 4 liter råmelk via sonde eller flaske så snart de er i stand til å løfte hodet.

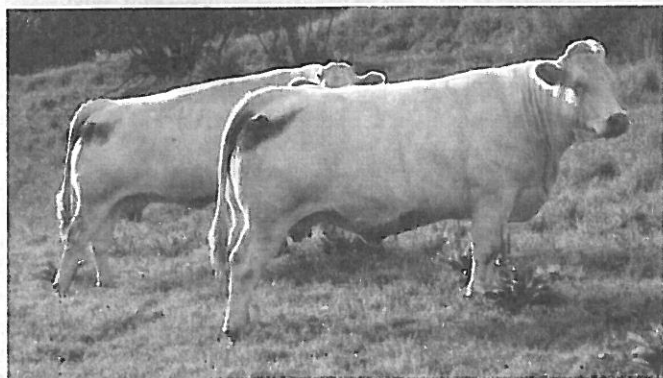
Forhåpentligvis, ved å bruke riktig gene-tikk, passe på kyrnes hold og å ha gode ruti-ner for stell av kalver, vil kalvingsperioden forløpe smertefritt både for deg selv og dine kalver. Dette bør øke ikke bare lønnsom-heten, men også avlsframgangen, idet man får en større gruppe ungdyr å velge blant når påsettet skal plukkes ut. ■

Adam Martin

utdannet seg til veterinær ved Uni-versity of Liverpool og var ferdig ut-eksaminert i 2001. Han gikk umiddel-bart ut i praksis med store dyr i Wales. Etter fem år i praksis begynte Adam å arbeide ved Norges veterinærhøgskole hvor han underviser og forsker på reproduksjon og helse på drøvtyggere. I tillegg til veterinærtittelen har Adam utdannet seg videre innen storfehelse, produksjon og reproduksjon. Han har blant annet Diplom i Storfe reproduk-sjon og Mastergrad i Storfehelse og produksjon.

Bakke Charolais

95 % semin har resultert i fem seminokser, og tre av disse har blitt eliteokser.
Kjøttfulle dyr med både hornede og kollede linjer.
Aktiv avlsbesetning i seks år.

Bakke Charolais v/Runar og Nina Bakke • Elverhøy Gård • 3330 Skotselv
Tlf. 32 75 20 21 • Mobil 920 95 934 • Mobil 988 53 370